

Lidé spílali drahám, kapela hrála. Zrušenou tratí projel poslední vlak

Kapela, dlouholetí drážní zaměstnanci i cestující se přišli v sobotu rozloučit s posledními vlaky, které jely na tratích z Dolní Lipky na Orlickoústecku přes hranice kraje na Šumpersko. Pardubický kraj totiž v novém jízdním řádu neobjednal dopravu na své části trasy. Lidé vyjádřili svou nespokojenost i jadrnými výrazy.

„Rakousko to postavilo, ČD pohřbily. Ostuda.“ Takový byl text jednoho z transparentů, které se mezi lidmi objevily při loučení na tratích mezi Dolní Lipkou a Hanušovicemi a Dolní Lipkou a Štítou.

Obě cílové stanice leží v Olomouckém kraji a pardubické hejtmanství už tam vlaky nechce posílat. Ani Olomoucký kraj pak už na zbytku trasy nemohl vlaky objednat.

Také další hesla sobotního odpoledne stála za to. Z těch alespoň trochu publikovatelných zaznívaly hlasy jako: „Jděte od koryt, gaunerů“, „Neberte nám vlaky“

Za odpady zaplatíme více

Zastupitelstvo obce Malá Morava schválilo na svém prosincovém zasedání zvýšení poplatku za likvidaci odpadů v roce 2012 ze 450 na 480 Kč.

Více informací naleznete v zápise z jednání uvnitř Devítky.

nebo „Táhněte hrobaři“.

Náladu všem zvedla až králická příležitostná kapela s pěveckým Lala spolkem, v Dolní Lipce zahrály na cestu posledním dvěma vlakům vyjíždějícím o půl osmé.

Nostalgické loučení na nádražích v Dolní Lipce i v Hanušovicích ale probíhalo celé odpoledne. „Ti, co to tady rušej, tudy asi nikdy nejeli,“ řikala smutně osmdesátiletá dáma, která se přijela lokálkou naposledy svést z Rakouska.

„V dětství jsme tady často jezdili z Králík na výlety do Hanušovic nebo na jeseňnický Gräfenberg. Kdyby se tudy aspoň jednou svezli, nikdy by to nemohli zavřít,“ dodala, když z okna sledovala krajinu kolem trati.

Také ostatní cestující v přeplněném motoráku, který odjížděl o půl čtvrté z Dolní Lipky do Hanušovic, byli dojatí.

„Teď už s tím nic nenaděláme, ale stejně se to jednou obrátí. Papalášci na to přijdou, že se tudy v zimě nebo při velké vodě autobusy tak jako tak nedostanou. A vlaky zase zavedou,“ komentoval nářky starší muž.

Smutní ovšem nebyli jen starší a pokročilí, ale i děti. „A tatí, to už tímhle tunelem nikdy nepojedem?“ ptal se zhruba šestiletý klouček, který přistoupil v Pro střední Lipce.

„Tak to nevím, hochu. Teď asi chvíli ne, ale vláčky se sem zase vrátí,“ odpověděl tatík. „Pokud zatím Indiáni nevytrhají koleje,“ neodpustil si poznámku strojvedoucí, který na téhle trati jezdil přes 20 let.

Nejen nostalgie, ale i opravdový smutek, občas zloba a občas smích provázely poslední jízdy vlaků malebným údolím podél řeky Moravy. „On je to ale spíš smích skrze slzy,“ komentoval náladu cestujících Arnošt Juránek, který je nejdéle sloužícím výpravčím v Dolní Lipce.

„Lidem budou vlaky určitě chybět. Byli na ně zvyklí, jezdili s nimi do škol, do práce i za kulturou. A co nám přinese optimalizace, to teprve uvidíme. A uvidíme také, jak bude kraj po prvních zkušenostech reagovat na naše připomínky,“ uvedla králická starostka Jana Ponocná, podle níž zatím na požadavky obcí kraj příliš nereagoval.

Jiří K. Růžička
MF Dnes, 12. 12. 2011

V pátek 2. prosince si mnoho lidí nenechalo ujít slavnostní rozžhání vánočního stromu u obecního úřadu.

Foto Kamila Tóthová

Rakousko to postavilo, České dráhy pohřbily, aneb vlakem z Dolní Lipky naposledy

Je sobota 10. prosince a od zítřka přestanou jezdit vlaky na dvou tratích, které spojují Šumpersko s Čechami. Lokálku mezi Hanušovicemi a Dolní Lipkou a Moravským Karlovem a Štítý nahradí autobusy.

„Jede jede mašinka, kouří se jí z komínka, dneska jede naposled, zařídil to hejtman Děd,“ nese se známá melodie nádražním perónem. Míří tím na představitele Pardubického kraje, kteří výraznou změnu dopravy prosadili. „Když jste si mě zvolili, dělám něco pro lidi. Ze Štítů a okolí, ti to jistě pochopí,“ pokračují ve zpěvu lidé, kterým se rušení vlakových spojů nelíbí. Co lidi na Štítecku čeká?

Právě Štítý jsou jedna z obcí, kterých se změny dotknou nejvíce. O většinu spojů s městem přijde místní část Heroltice. Dosud sem zajíždělo šest párů vlaků a dva autobusové. Nyní to budou jenom tři páry autobusů.

„Vnímám to negativně,“ říká místostarosta Štítů Petr Haltmar, který sám v Herolticích bydlí. „Děti do školy jezdily hlavně autobusem, protože z vlakového nádraží je to daleko. Někdy ale využívaly vlak. Nyní jsme museli zavést jen dopravu autobusy.“

Když budou děti končit ve škole o půl třetí, budou muset čekat na spoj hodinu a půl,“ popisuje situaci Haltmar.

I on však přiznává, že vlakem do města jezdilo jen málo lidí. To byl ostatně důvod, proč se Pardubický kraj rozhodl k razantní změně. Podle sčítání vlak mezi Štítý a Moravským Karlovem za den využilo 33 až 60 lidí. Mezi Dolní Lipkou a Hanušovicemi to bylo okolo 40 cestujících. Na jeden kilometr jízdy vlaku přitom podle představitelů kraje připadá ztráta asi 90 korun, u autobusu je to necelých 20.

„Hlavním důvodem ukončení objednávky regionální železniční dopravy však byla i přes takto nízké počty cestujících především výrazně kvalitnější obsluha území autobusy, to s ohledem na často nevhodnou polohu železničních zastávek, respektive snaha o přímé spojení města Králíky s Hanušovicemi a Lanškrounem,“ sdělil Tomáš Záruba ze společnosti Oredo. Ta má v Pardubickém kraji na starost veřejnou dopravu.

Faktem je, že železnice z Hanušovic se Králíkům zcela vyhýbá nebo že Štítý s Králíky a Lanškrounem propojí větší počet spojů,

než tomu bylo doposud. Místostarosta Haltmar je však skeptický k tomu, že se stávající počet spojů do Lanškrouna podaří udržet. „Myslím, že to bude jen do první změny jízdního řádu. Lidé ráno pojedou do práce, odpoledne z práce, a nebudou autobusy až tak využívat,“ soudí Haltmar. Podle jeho soudu zavedla společnost Oredo tolik spojů, aby starostům zavřela ústa.

„Satisfakce to pro nás určitě není. Žádnou výhodu jsme autobusy nezískali. Nedovedu říci, jak dlouho takto budou jezdit. Zda Pardubický kraj neprovede za čtvrt roku takzvanou optimalizaci a autobusy bez náhrady zruší,“ řekl starosta Malé Moravy Antonín Marinov.

Nová organizace dopravy se nelíbí ani řadě místních lidí. „Zrušení vlakových spojů z Dolní Lipky do Hanušovic považujeme za chybu. Není možné na jedné straně proklamat podporu regionu a cestovního ruchu a na druhé straně rušit regionální železniční dopravu. Lokálky jsou přidanou hodnotou regionu a turistickou atrakcí,“ je přesvědčen Jan Králík z občanského sdružení Patriot.

Pamětníci vzpomínají, že když z Čech do Hanušovic jezdil rychlík, využívali ho v zimě lyžaři směřující do Jeseníků, studenti při cestách do škol nebo lázeňští hosté. „V týdnu tudy moc lidí nejezdí. Kdyby nechali vlaky alespoň o víkend, kdy lidé jezdí na lyže,“ přemýšlí Tomáš Kříčenský, milovník železnice.

Zasněženou krajinou jede motorák. Trať z Dolní Lipky se v krajině kroutí a klesá na Moravu. Postřední Lipka, Červený Potok, Podlesí. Jména zastávek, které dnes lidé vidí z oken vlaku naposled. Ačkoli samotná trať je podle nádražáků v dobrém stavu, její okolí je zdevastované. Například budova bývalé stanice v Podlesí, kde kdysi sloužil výpraveč, má zatlučená okna a je opuštěná.

„Kolik to tady stálo peněz. Dávaly se tu nové výhybky, natahovaly se tu koleje,“ vzpomíná bývalý drážní zaměstnanec, když pozoruje trať mizející za zatáčkou. Právě současní i bývalí nádražáci se přišli v sobotu přišli ve velkém s tratí rozloučit. Zájemců o svezení bylo tolik, že k motoráku, kterým běžně jezdí pár lidí, museli připojit vlečný vůz.

„Tady to je. Pětasedmdesátý kilometr. Tady tenkrát vypadl z trati jesenický rychlík,“ vzpomíná na nehodu z počátku 70. let další pamětník.

Vlak přijíždí do Hanušovic. Vystoupí z něj desítky lidí, rozvinou transparent, zpívají. „Nelíbí se mi, že to končí. Je to krásná trať spojující Čechy s Moravou. Hodně lidí tady třeba jezdilo do Šumperka do nemocnice, protože to je pro ně spádovější než do Ústí nad Orlicí. Rozváželi jsme petici, lidé s rušením nesouhlasili, ale dopadlo to tak, jak to dopadlo,“ říká drážní zaměstnanec Antonín Langr.

„Je to strašně těžké, my jsme tu nechali kus sebe,“ hledá slova strojvedoucí lokálky. S posledním vlakem z Dolní Lipky přijel do Hanušovic v sobotu v 19 hodin 56 minut. Ráno se do Čech s cestujícími už nevrátí.

Petr Krňávek

Šumperský deník, 11. 12. 2011

Pardubický kraj ruší další spoje

DOLNÍ LIPKA – Emoce, nostalgické vzpomínky i kritika úředníků, tak vypadal včerejší večer na vlakové zastávce v Dolní Lipce u Králík. Lidé se přišli rozloučit s posledními motoráky na dvou tratích, rozhodnutím Pardubického kraje spoje přestaly jezdit. Nahradí je autobusy, jejichž provoz je levnější.

Nepomohly petice ani stížnosti. Boj o zachování dvou regionálních spojů na Králickou místní lidé prohráli. Do stanice Dolní Lipka na Orlickoústecku přijel od Hanušovic poslední motorák, rozloučit se s ním přišli desítky lidí. Nechybělo parte, smuteční pochody ani transparenty. „Nebylo týdne, abych tím vlakem touto tratí neprojel,“ uvedl Bohumil Štůr z Králík a Ivana Marešková doplnila: „Odmalička jsme s tatínkem ráno v šest vyrazili a podnikali túry.“ Ani starostka města Králíky Jana Ponocná (nez.) spokojená není: „Ruší se spojení pro lidi, kteří jsou mezikrajoře zvyklí jezdit do práce, do škol, za zábavou.“ A zklamaný je i Josef Stejskal z Lichkova: „Prapraderově to stavěli a dneska se to zruší škrtnutím pera.“

Zrušení spojů kraj dlouhodobě vysvětluje tím, že nechce draze doplácet ztráty na železnici. Již letos v květnu prohlásil náměstek hejtmána Pardubického kraje Jan Tichý (ČSSD): „Jestliže máme některé regionální trati, kde nám jezdí jednotky cestujících, kde to není ani dvojciferné číslo, pak každý jistě pochopí, že jezdit takto draze je absolutní nesmysl.“

Poslední vlaky vypravené do Hanušovic a Štítů byly srdeční záležitostí i pro železničáře. „Strašně to bolí, jezdili jsme tady s dalšími kluky rádi. Nechali jsme tady kus sebe,“ potvrdil strojvedce motoráku Tomáš John a výpraveč v Dolní Lipce Arnošt Juránek dodal: „My jsme se dnes celé odpoledne loučili s moravskými kolegy a já mám co dělat, abych nebrečel.“

Poslední zrušený motorák už tedy odjel do dále, ale naděje, že se na zdejší trať znovu vrátí, podle místních stále žije.

Michal Klokočník

Česká televize - ČT24, 11. 12. 2011

Rozhořčení na chvíli smyly slzy

Rozloučit se s posledním vlakem do Štítů, ale také do Hanušovic, se na nádraží v Dolní Lipce přijeli i vrcholní představitelé samospráv - starosta Malé Moravy pan Antonín Marinov a místostarosta Hanušovic pan František Winter, kteří se v Dolní Lipce setkali se svými králickými protějšky, paní starostkou Janou Ponocnou a místostarostou panem Antonínem Vyšehledem. Snímek nahoře - nádraží v Podlesí poté, co jej opustili poslední obyvatelé, dlouhodobě chátrá. Teď přestalo sloužit i cestujícím.

Lokálka v sobotu odpoledne zažila nevídaný nápor cestujících. Železničáři, fandové železnice i běžní cestující si nenechali ujít poslední možnost svést se vlakem na trati Dolní Lipka – Hanušovice. „Motor s přívěsným vozem, který jel před druhou hodinou, byl plný, jelo asi dvě stě cestujících. O hodinu později další stovka. Lidé ve vlaku poprvé v životě stáli. Zpátky jsme se vraceli posledním vlakem z Hanušovic do Dolní Lipky,“ popsal poslední „spanilou jízdu“ lokálky výpravčí z Dolní Lipky Arnošt Juránek a smutně pokračoval: „Když potom večer vlak za tři čtvrtě hodiny odjížděl zpátky do Hanušovic a natáčel jsem si ho na foták, došlo mi, že když jsem měl předešlou noc službu a zvedal jsem plácačku, že to bylo pro mě naposledy, co jsem dával odjezd směr Hanušovice. V sobotu jsem si to vychutnával, už

jsem nemohl ani mluvit, už jsem jenom stál s fotákem a brečel.“ A nebyl sám...

Na Králicku měla optimalizace dopravy množství odpůrců. Arnošt Juránek tvrdí, že nešlo o jednání, ale diktát Oreda a Pardubického kraje. „Pro lidi v Pardubicích neznameno nic čtyři a půl tisíce podpisů pod peticemi, a to podotýkám, že tady žije devět tisíc lidí, nic neznameno nesouhlasná usnesení zastupitelstev obcí ani protesty občanů,“ vrací se Arnošt Juránek k úsilí posledních měsíců a optimisticky dodává: „Pro nás to ale znamená hodně, je to povzbuzení, že to nemá smysl vzdávat. Věříme, že se nám brzy podaří, aby ten vlak do Hanušovic znovu jezdil.“

Jeho optimismus se opírá o podporu veřejnosti, kterou v sobotu vyjádřila svou hojnou

účastí. Množství lidí přišlo večer nejen na nádraží v Dolní Lipce, ale už odpoledne jeli do Hanušovic mnozí z těch, kdo se ve svých viskách už vlaku nedočkají, třeba obyvatelé Prostřední Lipky nebo Červeného Potoka.

„Pocházím z jižní Moravy, ale miluju tenhle kraj. Mám doma pamětní knihy zdejších stanic. Když si čtete ty osudy lidí, co tady žili a pracovali na trati, co prosekávali trasu mezi skálami s krumpáči a dřevěnými kolečky... Nedokážu pochopit, že existují lidi, kteří dokáží říct, že tady jezdí tak málo lidí, že by se kraji vyplatilo jim koupit osobní auta. Vždyť to je plivanec na práci generací před námi,“ uzavírá Arnošt Juránek.

Sárka Mikulecká
Orlický deník, 12. 12. 2011

V prosinci byla ve Vojtíškově provedena rozsáhlá výměna sloupů a elektrického vedení.

Foto Kamila Tóthová

Črty z moravských dějin

Velkomoravská říše

Pro Velkomoravskou říši se také užívá označení Velká Morava, stát Mojmirův (latinsky Moravia Magna). Byla prvním známým západoslovanským státem, ve své době nejmocnějším a nejsilnějším ve střední Evropě. Existovala převážně na území dnešní České republiky, Slovenska a Maďarska mezi léty 833-906/907.

Již v 7. století existoval předchůdce státního útvaru, tzv. Sámova říše, který se roz-

kládal pravděpodobně v povodí řeky Moravy a na jihozápadním Slovensku, tedy na územích, kde v 9. století vzniklo Moravské knížectví a Nitranské knížectví (oba názvy byly vymyšleny novodobými historiky). Jednalo se ale spíše o kmenový svaz, jeho vnitřní struktura ještě nemůže být hodnocena jako stát. O době od zániku Sámovy říše do zformování moravského státu veškeré historické prameny mlčí, je tedy nejasné, co se na českém území odehrávalo.

Poté, co se ke konci 8. století zhroutil avarský kaganát, umožnila politická situace západoslovanským kmenům vytvořit nový státní útvar. Počátkem 9. století se objevují dvě knížectví, které spolu vedlo politický boj – Moravské knížectví, pravděpodobně s centrem v jihomoravských Mikulčicích, sídlí kníže Mojmír, a Nitranské knížectví se střediskem v Nitře na jihozápadě dnešního Slovenska, kde sídlil kníže Pribina. Pravděpodobně v roce 831 byl Mojmír spolu „se všemi Moravany“ pokřtěn pasovským biskupem Reginharem.

Roku 833 se knížeti Mojmírovi podařilo Pribinu z Nitry vypudit, připojil jeho knížectví ke svému a tento krok je označován za vznik Velkomoravské říše. Mojmír se stal prvním velkomoravským panovníkem. (Podle nejnovějších výzkumů je ovšem zpráva ve východofranské kronice Libellus de conversione Bagoariorum et Carantonorum („Obrácení Bavorů a Korutanců na víru“), odkud o této události víme z 10.–12. kapitoly, psána stylem, který naznačuje, že se nejednalo o spor dvou samostatných knížectví, ale že byl Pribina Mojmírem vlastně odvolán z funkce v úředním knížectví. Vznik velkomoravského státu je tedy nutno hledat ještě dříve.)

wikipedie.cz

Nejlepší „Malomoravská buchta“ Srdečně vás zveme dne 25.2.2012 v 16.00 hod. na Rybářskou baštu ve Vysokém Potoku

na soutěžní klání o nejlepší „buchtu“.
Soutěže se může zúčastnit každý - ženy, muži,...

Svůj talíř buchet a dobrou náladu přineste s sebou. Každý soutěžící dostane kávu zdarma.

Neváhejte a přijďte se pochlubit vašim cukrářským uměním.

A vítěze, toho odměna nemine!

Zápis ze 6. zasedání

Zastupitelstva obce Malá Morava,

konaného dne 8. 12. 2011 v Pensionu Sport ve Vojtíškově od 16.00 hod.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Hulín Josef (1), Ing. Janda Marek (2), Köhler Walter (3) od 16.10 hod., Kouřil Jan (4), Marinov Antonín (5), Morong Pavel (6), Morong Štěpán (7), Svoboda Karel (8), Temňák Josef (9).

Přítomní občané: Temňáková Anna, Kouřilová Irena, Köhlerová Helma, Mikulčicová Jana, Janáková Eva, Zajaroš Jan, Straka Jaromír, Bína Josef.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Program jednání:

- Schválení programu jednání.
- Určení zapisovatele z jednání.
- Určení ověřovatelů z jednání.
- Rozpočtové změny č. 3/2011.
- Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2011.
- Odepisování dlouhodobého majetku.
- Rozpočtové provizorium na rok 2012.
- Rozpočtový výhled na roky 2012-2014.
- Zápis z dílčího přezkoumání obce.
- Pronájmy bytů.
- Změna obecně závazné vyhlášky za odpad.
- Poplatek za odstraňování odpadů od podnikatelů.
- Úprava data uskutečnění zdanitelného plnění pro platbu za vodu.
- Vytvoření pracovních míst na VPP.
- Pasportizace místních komunikací.
- Souhlas se stavbou RD.
- Souhlas se stavbou skladu.
- Stavba odstavné plochy a žádost o dotaci.
- Smlouva o věcném břemeni.
- Souhlasy s činnostmi v roce 2012 + žádosti o dotace.
- Žádost o výměnu oken.
- Vyhodnocení plánu rozvoje vodovodu a kanalizací.
- Diskuse.
- Závěr jednání.

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že je přítomno osm zastupitelů a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné.

1. Schválení programu

2011/06/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta jmenoval zapisovatelkou z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce jmenoval ověřovatelem zápisu Ing. Marka Jandu a pana Josefa Hulína.

4. Rozpočtové změny č. 3/2011

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové změny č. 3/2011, včetně důvodové zprávy. Úplné znění rozpočtových změn je přílohou č. 1 tohoto zápisu.

2011/06/02: ZO schvaluje rozpočtové změny č. 3/2011.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

5. Výsledek hospodaření za leden až listopad 2011

Starosta seznámil přítomné se zprávou o hospodaření obce za uvedené období, kde jsou příjmy i výdaje rozepsány dle jednotlivých položek. Příjmy za toto období jsou ve výši 10 798 979 Kč, tj. ve výši 90 % schváleného rozpočtu. Výdaje jsou ve výši 8 893 374 Kč, tj. ve výši 72 % schváleného rozpočtu.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce za leden až listopad 2011.

6. Odepisování dlouhodobého majetku

Obce budou od 1. ledna 2012 odepisovat své budovy a další investiční majetek. Odepisování majetku v tzv. hlavní činnosti představuje zásadní zlom ve vedení účetnictví obcí. První použití metody odepisování dlouho-

dobého majetku provedou účetní jednotky poprvé v účetní závěrce sestavované k 31. prosinci 2011, a to pouze prostřednictvím rozvahových účtů. K tomuto datu musí být dlouhodobý majetek a soubory tohoto majetku, které se odpisují podle zákona a vyhlášky, kategorizovány s přiřazení doby používání (5–80 let). Dále musí být vypočteny oprávky, tedy souhrn teoretických odpisů z minulých let. Pro účely odpisování se majetek nebude přeceňovat, ale odpisuje se z ceny, která je nyní cenou pořízovací nebo reprodukční pořízovací a kterou nyní obec účetně eviduje.

2011/06/03: ZO schvaluje rovnoměrný způsob odepisování dlouhodobého majetku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2011/06/04: ZO stanovuje zůstatkovou hodnotu odepisovaného majetku ve výši 5 % vstupní ceny dlouhodobého majetku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2011/06/05: ZO určuje starostu obce jako osobu, která stanoví dobu používání dlouhodobého majetku v následujících letech.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2011/06/06: ZO schvaluje směrnici č. 3/2011 O odepisování dlouhodobého majetku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2011/06/07: ZO schvaluje Plán změny metody podle ČÚS 708.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

7. Rozpočtové provizorium na rok 2012

Na zasedání se dostavil p. Köhler.

Jelikož nejsou k dispozici některé údaje k tvorbě rozpočtu obce na rok 2012, je nutno v zájmu zajištění plynulého hospodaření obce a v souladu s § 13 zákona o rozpočtových pravidlech, vyhlásit rozpočtové provizorium na dobu od 1. 1. 2012 do doby schválení rozpočtu zastupitelstvem obce a na toto období stanovit pravidla hospodaření. Rozpočtové provizorium včetně pravidel je přílohou č. 2 tohoto zápisu.

2011/06/08: ZO vyhláší na dobu od 1. 1. 2012 do schválení rozpočtu obce na rok 2012 rozpočtové provizorium a stanovuje podmínky pro hospodaření v tomto období.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

8. Rozpočtový výhled na roky 2012-2014

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Obsahem rozpočtového výhledu mají být dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zejména souhrnné základní údaje o budoucích příjmech a předpokládaných budoucích výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných. Rozpočtový výhled je přílohou č. 3 tohoto zápisu.

2011/06/09: ZO schvaluje rozpočtový výhled na roky 2012-2014.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

9. Zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce Malá Morava

Dne 14. listopadu 2011 se uskutečnilo dílčí přezkoumání hospodaření, které provedly kontrolní pracovnice Krajského úřadu Olomouckého kraje Dana Weingartová a Alena Šneeweisová.

Bylo kontrolováno hospodaření v období od ledna do října tohoto roku. Závěrem kontroly bylo konstatováno, že při přezkoumání nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky.

ZO bere na vědomí zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce Malá Morava.

10. Pronájem bytu

Předmětem nájmu je volný byt v Podlesí. Obci byly na základě oznámení doručeny žádosti těchto zájemců:

František Šinkovský

Renáta Horvátová

Ivan Horvát

Věra Keletiová (žádost k pronájmu bytu dodána neúplná)

Josefina Horvátová (žádost k pronájmu bytu dodána neúplná).

2011/06/10: ZO souhlasí s uzavřením nájemní smlouvy na byt s panem Františkem Šinkovským.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

11. Změna obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za odpad

Zastupitelům je předložen návrh OZV spočívající ve změně sazby

poplatku za odpad na rok 2012.

Při výpočtu místního poplatku se vychází pouze z nákladů na sběr netříděného odpadu, rozpočítaných mezi všechny poplatníky. Dle zákona může být však poplatek v maximální výši 500 Kč a skládá se ze dvou složek. Max. 250 Kč za netříděný sběr a max. 250 Kč na provoz systému separovaného sběru. Celkové náklady na odpadové hospodářství obce však byly v roce 2010 ovšem ve výši 877 Kč za jednoho poplatníka. Vzhledem ke stále rostoucím cenám za svoz a likvidaci odpadů, vyšší sazbě DPH, rozšiřování svozové sítě a zkvalitňování sběru tříděného odpadu lze očekávat nárůst nákladů i v příštím roce. Z tohoto důvodu bylo navrženo částečně zvýšit poplatek za odpad a to alespoň na 480 Kč.

2011/06/11: ZO schvaluje obecně závaznou vyhlášku č. 01/2011, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 2/2010 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

12. Poplatek za odstraňování odpadů od podnikatelů

V současnosti obec na základě smluv zajišťuje odstraňování odpadu podobného komunálního od podnikajících subjektů v obci a umožňuje jim využívat systém pro nakládání s komunálním odpadem a jejich vytríděné složky. Od roku 2008 jsou za tyto služby vybírány poplatky v následující výši:

2000 Kč + DPH/rok za popelnice – vývoz 26× ročně,

2300 Kč + DPH/kontejner za rok – vývoz dle potřeby.

Po diskusi bylo navrženo poplatky zvýšit o 25 % z ceny bez DPH.

2011/06/12: ZO schvaluje zvýšení poplatků za vývoz komunálních odpadů od podnikatelů na částku 2 500 Kč + DPH za vývoz jedné popelnice v rámci ročního svazu a na částku 2 875 Kč + DPH za roční používání kontejneru na komunální odpad.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

13. Úprava data uskutečnění zdanitelného plnění pro platbu za vodu

Od 1. ledna následujícího roku nabývá účinnost novela zákona č. 225/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tímto zákonem se mimo jiné zvyšuje sazba daně ze současných 10 % na 14 %, což se promítne i v konečné ceně za dodávku pitné vody. Dle uzavřených smluv o odběru vody je datum uskutečnění zdanitelného plnění (dále jen DZP) za II. pololetí 2011 stanoven na 31. 3. 2012. Posunutím DZP na 31. 12. 2011 bude umožněno účtovat DPH za toto období ještě podle starých podmínek.

2011/06/13: ZO schvaluje stanovení data uskutečnění zdanitelného plnění za odběr pitné vody z obecních vodovodů za období 1. 7. 2011 až 31. 12. 2011 na den 31. 12. 2011.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

14. Vytvoření pracovních míst na VPP

Vzhledem k plánované Sociální reformě patrně dojde ke změnám i v oblasti zaměstnávání pracovníků na veřejně prospěšné práce a k jejich financování. V roce 2011 obec z řad dlouhodobě nezaměstnaných uzavřela pracovní smlouvu s osmi pracovníky. V případě, že bude tato aktivita zachována i v roce 2012 starosta navrhl ji opět využít.

2011/06/14: ZO schvaluje zřízení až 10 pracovních míst na veřejně prospěšné práce v roce 2012 a pověřuje starostu podpisem smlouvy s úřadem práce.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

15. Pasportizace místních komunikací

Dle vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, v platném znění, je základní evidencí místních komunikací pasport místních komunikací, který vedou jejich správci. Dle § 5 odst. 3 vyhlášky nejmenší rozsah evidence místních komunikací zahrnuje délku místních komunikací I. až III. třídy v km, počet a celkovou délku mostů na nich v km a objem finančních prostředků vynaložených na jejich výstavbu a zvlášť na jejich údržbu. Označení

místních komunikací včetně mostních a dalších objektů musí být provedeno v souladu s § 2

odst. 5 a 6 vyhlášky. Zastupitelům byla předložena nabídka na zpracování pasportu místních komunikací ve správě obce Malá Morava, kterou předložil pan Jaroslav Kohoutek, technický poradce ve oblasti dopravních staveb. Cena za dílo je 88 160 Kč.

2011/06/15: ZO schvaluje uzavření smlouvy o dílo s Jaroslavem Kohoutkem na zpracování pasportu místních komuni-

kací za cenu 88 160 Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

16. Souhlas se stavbou RD

2011/06/16: ZO souhlasí se stavbou rodinného domu na pozemku p. č. 349/1 v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

17. Souhlas se stavbou skladu

2011/06/17: ZO souhlasí se stavbou skladu na pozemku p. č. st. 13 v k. ú. Křivá Voda.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

18. Souhlas se stavbou parkovací plochy na Malé Moravě

Zastupitelům byl předložen návrh stavby parkovací plochy na pozemku p. č. st. 227 v k. ú. Malá Morava, včetně předběžného rozpočtu na akci. Mělo by zde vzniknout sedm parkovacích míst, včetně vyhrazeného stání pro invalidy. Dále informoval o zahájení stavebního řízení a možnosti získat dotaci na tuto stavbu až ve výši 50 % celkových nákladů.

2011/06/18: ZO souhlasí se stavbou parkovací plochy na pozemku p. č. st. 227 v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2011/06/19: ZO schvaluje podání žádosti o dotaci na stavbu parkovacích ploch na pozemku p. č. st. 227 v k. ú. Malá Morava z POV Olomouckého kraje v roce 2012.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

19. Smlouva o věcném břemeni

Obci byl doručen geometrický plán na zaměření věcného břemene a žádost Ing. Michala Horáka, zástupce společnosti Building Power Engineering s. r. o., Tovární 1129/41A, Olomouc o uzavření smlouvy o věcném břemeni. Jedná se o nadzemní elektrické vedení na pozemku p. č. 510 ve Vlaském, který je majetkem obce.

2011/06/20: ZO schvaluje uzavření smlouvy o věcném břemeni se společností Building Power Engineering s. r. o., Tovární 1129/41A, Olomouc.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

20. Souhlas s dalšími plánovanými akcemi v roce 2012

Zastupitelům byl předložen návrh na obnovení kruhové kašny v Podlesí a návrh na pořádání dalšího ročníku Malomoravských slavností. Rovněž byly navrženy způsoby částečného financování z dotací Olomouckého kraje.

2011/06/21: ZO souhlasí s obnovou kruhové kašny v Podlesí a souhlasí s podáním žádosti o dotaci z programu obnovy kulturních památek v Olomouckém kraji.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2011/06/22: ZO souhlasí s konáním II. ročníku Malomoravských slavností a souhlasí s podáním žádosti o dotaci na pořádání kulturních akcí v Olomouckém kraji.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

21. Žádost na výměnu oken

Žádost podala paní Simona Újová. Důvodem je loňská, údajně nekvalitní oprava oken, která neodstranila nevyhovující stav. Při diskusi starosta informoval přítomné, že okna nejsou v takové stavu, aby byla nutná jejich výměna, což potvrdil i pracovník provádějící opravu. Informoval o skutečnosti, že v bytovém hospodářství jsou daleko nutnější opravy než tato. V nejbližší době je podle něj nutno vyměnit například střešní krytinu na domech čp. 88, 89 a 90 v Malé Moravě. Navrhl požadovanou výměnu oken odložit na pozdější dobu.

2011/06/23: ZO neschvaluje provedení výměny oken na domě v Malé Moravě.

Hlasování: 0:8:1 (schváleno)

22. Vyhodnocení plnění plánu rozvoje vodovodů a kanalizací v roce 2011

Starosta seznámil přítomné s informacemi o stavu vodovodů a kanalizací v letošním roce.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

33. Diskuse

Pan Köhler informoval přítomné o inventarizaci majetku za rok 2011.

Mgr. Straka poděkoval zastupitelům za spolupráci v místní části Vysoká.

Paní J. Mikuličová informovala o skutečnosti, že po rekonstrukci sloupů elektrického vedení nesvítlí veřejné osvětlení.

Starosta informoval o zprávě, která byla sejmuta z báně věže radnice v Podlesí. Její překlad je ke stažení na webových stránkách obce.

Další připomínky a náměty nebyly, starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům a občanům za účast a v 16.50 hodin jednání ukončil.

Ověřovatelé zápisu: Ing. Marek Janda, Josef Hulín

Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

1. Rozpočtové změny č. 3/2011.

2. Rozpočtové provizorium na rok 2012.

3. Rozpočtový výhled na roky 2012-2014.

(Všechny tři přílohy zápisu jsou k nahlédnutí na webových stránkách obce, popřípadě přímo na Obecním úřadě Malá Morava.)

V neděli 11. prosince 2011 k nám poprvé z Čech namísto vlaku přijela autobusová linka Žamberk - Hanušovice.

Foto Petr Mahel

ZONA	km	TČ	směr																						
				24	2	4	8	100	6	10	102	12	104	14	16	18	106	22	108	26	110	112	20		
P998	0	0	0,41	od			✕	6,09	...	...	...	✕	8,09	...	...	✕	14,09	16,09	18,09	20,09	20,25	✕			
P998	1	1	1,40				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P998	1	1	1,39				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P998	3	3	3,38				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P997	4	4	4,37				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P997	5	5	5,36				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P997	7	7	7,35				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P997	9	9	9,34				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P954	14	14	14,33				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P954	15	15	15,32				...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P950	16	16	16,31	↗	✕	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P950	18	18	18,30		✕	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	✕			
P950	19	19	19,29	od	4,30	...	6,37	...	...	...	...	8,37	10,37	12,37	13,44	14,37	16,37	18,37	20,37	20,35	20,51	...			
P950	19	19	19,28		4,31	...	6,38	...	...	...	...	8,38	10,38	12,38	13,45	14,38	16,38	18,38	20,38	20,36	20,52	...			
P950	21	21	21,27		4,34	...	6,41	...	...	...	...	8,41	10,41	12,41	13,48	14,41	16,41	18,41	20,41	20,39	20,53	...			
P951	22	22	22,26		4,37	...	6,44	...	...	...	...	8,44	10,44	12,44	13,51	14,44	16,44	18,44	20,44	20,42	20,54	...			
P951	22	22	22,26		4,38	...	6,45	...	...	...	...	8,45	10,45	12,45	13,52	14,45	16,45	18,45	20,45	20,43	20,55	...			
P957	24	24	24,25		4,40	...	6,47	...	...	...	...	8,47	10,47	12,47	13,54	14,47	16,47	18,47	20,47	20,45	20,56	...			
P957	26	26	26,24		4,42	...	6,49	...	...	...	...	8,49	10,49	12,49	13,56	14,49	16,49	18,49	20,49	20,47	20,57	...			
P957	27	27	27,23	↗	4,44	✕	6,51	...	...	...	...	8,51	10,51	12,51	13,58	14,51	16,51	18,51	20,51	20,49	20,58	...			
P957	27	27	27,23	od	4,53	5,52	6,53	...	...	...	...	8,53	10,53	12,53	13,60	14,53	16,53	18,53	20,53	20,51	20,59	...			
P957	29	29	29,22		4,55	5,55	6,55	...	...	...	...	8,55	10,55	12,55	13,62	14,55	16,55	18,55	20,55	20,53	20,60	...			
P952	30	30	30,21		4,57	5,57	6,57	...	...	...	...	8,57	10,57	12,57	13,64	14,57	16,57	18,57	20,57	20,55	20,61	...			
P986	33	33	33,20		5,01	6,01	7,01	7,01	✕	...	...	9,01	10,11	11,11	12,11	13,11	15,11	17,11	19,11	20,11	20,12	...			
P986	35	34	35,19	✕	5,04	6,04	7,04	7,04	✕	6,53	...	9,04	10,14	11,14	12,14	13,14	15,14	17,14	19,14	20,14	20,13	...			
P986	36	36	35,36	4,48	5,06	6,06	7,06	7,06	...	...	...	9,06	10,16	11,16	12,16	13,16	15,16	17,16	19,16	20,16	20,15	...			
P986	36	37	37,17		5,08	6,08	7,08	7,08	...	...	...	9,08	10,18	11,18	12,18	13,18	15,18	17,18	19,18	20,18	20,17	...			
P986	37	37	38,16		5,10	6,10	7,10	7,10	...	...	...	9,10	10,20	11,20	12,20	13,20	15,20	17,20	19,20	20,20	20,19	...			
P986	37	38	38,15		5,11	6,11	7,11	7,11	...	...	...	9,11	10,21	11,21	12,21	13,21	15,21	17,21	19,21	20,21	20,20	...			
P986	37	38	38,15		5,11	6,11	7,11	7,11	...	...	...	9,11	10,21	11,21	12,21	13,21	15,21	17,21	19,21	20,21	20,20	...			
P986	39	40	39,13		5,13	6,13	7,13	7,13	...	...	...	9,13	10,23	11,23	12,23	13,23	15,23	17,23	19,23	20,23	20,22	...			
P986	39	40	39,13		5,14	6,14	7,14	7,14	...	...	...	9,14	10,24	11,24	12,24	13,24	15,24	17,24	19,24	20,24	20,23	...			
P980	41	41	41,12		5,17	6,17	7,17	7,17	...	...	...	9,17	10,27	11,27	12,27	13,27	15,27	17,27	19,27	20,27	20,26	...			
P980	43	44	43,11		5,19	6,19	7,19	7,19	...	...	...	9,19	10,29	11,29	12,29	13,29	15,29	17,29	19,29	20,29	20,28	...			
P980	43	44	43,11		5,20	6,20	7,20	7,20	...	...	...	9,20	10,30	11,30	12,30	13,30	15,30	17,30	19,30	20,30	20,29	...			
P980	45	46	45,10		5,23	6,23	7,23	7,23	...	...	...	9,23	10,33	11,33	12,33	13,33	15,33	17,33	19,33	20,33	20,32	...			
P986	37	9	9	4,50	7,08	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P986	37	9	9	4,52	7,10	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P984	39	7	7	4,54	7,12	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P984	41	6	6	4,57	7,15	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P984	42	5	5	5,00	7,18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P980	43	4	4	5,01	7,19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P980	44	3	3	5,03	7,21	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
P980	45	46	47	2	5,05	6,24	7,23	7,23	7,24	7,24	9,24	10,34	11,34	12,34	13,34	15,34	17,34	19,34	20,34	20,33	20,39	...			
P980	45	46	47	1	5,07	6,25	7,25	7,25	7,25	7,25	9,25	10,35	11,35	12,35	13,35	15,35	17,35	19,35	20,35	20,34	20,40	...			
P980	45	46	47	1	5,07	6,25	7,25	7,25	7,25	7,25	9,25	10,35	11,35	12,35	13,35	15,35	17,35	19,35	20,35	20,34	20,40	...			
✕				jede v sobotu																					
✕				jede v neděli a ve státem uznané svátek																					
✕				jede v pracovních dnech																					
✕				jede 24.12.2011																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede od 24.12.2011 do 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede od 27.12.2011 do 30.12.2011, od 2.7.2012 do 31.8.2012																					
✕				nejede od 24.12.2011, 31.12.2011																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					
✕				nejede 25.12.2011, 1.1.2012																					

Upřesnění informací a vykazování jednotlivých spojů jsou zveřejněny na www.ofedo.cz.
Možnost platby elektronickou peněženkou.

spoj jede po jiné trase – spoj příslušnou zastávkou projíždí v označených zastávkách není povolen nástup cestujících za účelem přeprav do ostatních shodně označených zastávek spoje

930216 Šumperk-Bratrušov-Hanušovice-Malá Morava-Sklené (IDSOK)

Platí od 11.prosince 2011
do 8.prosince 2012

Přepřevážejí : Veolia Transport Morava a.s., Vítkovická 3133/5, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava, (prov.Šumperk, Jesenícká 19, tel.597 827 330, Informace 844 555 888)

	1	3	5	km	Zč Hč Tč	km	1	2	32	4	
Šumperk, aut.st.	4,48	12,50	15,10	0	0	0	1	8,40	8,40	X	
Šumperk, Mototechna	4,50	12,53	15,13	1	1	1	1	8,38	8,38	X	15,18
Šumperk, nám.Republiky	4,52	12,55	15,15	2	2	2	1	8,36	8,36	X	15,16
Šumperk, rozc.x sanatoriu	4,54	12,57	15,17	3	3	3	1	8,35	8,35	X	15,14
Bratrušov, rest. U rychty	4,59	13,02	15,22	6	6	6	14	8,30	8,32	X	15,07
Bratrušov, obchod	5,01	13,04	15,24	7	7	7	14	8,29	8,30	X	15,05
Bratrušov, škola	5,03	13,06	15,26	7	7	7	14	8,28	8,28	X	15,03
Bratrušov, c.11	5,04	13,08	15,28	8	8	8	14	8,26	8,26	X	15,02
Bratrušov, konečná	5,05	13,09	15,29	9	9	9	14	8,25	8,25	X	15,01
xBratrušov, Osíkov, rozc.	5,08	13,12	15,32	10	10	10	14	8,22	8,22	X	14,58
xKopřivná, Lužná	5,11	13,14	15,34	11	11	11	14	8,20	8,20	X	14,56
Kopřivná, obchod	5,15	13,18	15,38	13	13	13	3	8,16	8,16	X	14,53
Kopřivná, hor.most	5,17	13,20	15,41	14	14	14	3	8,13	8,13	X	14,50
Kopřivná, dol.most	5,20	13,22	15,44	15	15	15	3	8,10	8,10	X	14,46
Hanušovice, viadukt	5,23	13,24	15,47	16	16	16	7	8,07	8,07	X	14,43
Hanušovice, škola	5,26	13,30	15,50	17	17	17	7	8,06	8,06	X	14,41
Hanušovice, Potraviny	5,28	13,32	15,52	18	18	18	7	8,05	8,05	X	14,40
Hanušovice, viadukt	5,30	13,34	15,54	20	20	20	7	8,04	8,04	X	14,38
Hanušovice, ZE TOR	5,33	13,37	15,57	22	22	22	7	8,03	8,03	X	14,36
Hanušovice, škola	5,35	13,39	15,59	22	22	22	7	8,02	8,02	X	14,34
xHanušovice, Zleb, rozc.	13,35	13,35	15,54	20	20	20	7	8,01	8,01	X	14,32
Malá Morava, Vlaske dliny	13,38	13,38	15,57	22	22	22	7	8,00	8,00	X	14,30
Malá Morava, Vojíškov, mlyn	13,40	13,40	16,01	24	24	24	9	8,00	8,00	X	14,28
Malá Morava, plá	13,42	13,42	16,04	25	25	25	9	8,00	8,00	X	14,26
Malá Morava, pohostinství	13,44	13,44	16,06	26	26	26	9	8,00	8,00	X	14,24
Malá Morava, u Trundů	13,47	13,47	16,08	27	27	27	9	8,00	8,00	X	14,22
Malá Morava, pošta	13,49	13,49	16,10	28	28	28	9	8,00	8,00	X	14,20
Malá Morava, u křiže	13,51	13,51	16,13	29	29	29	9	8,00	8,00	X	14,18
Malá Morava, Sklené, konečná	13,55	13,55	16,15	31	31	31	9	8,00	8,00	X	14,16

✖ jede v pracovních dnech
spoj příslušnou zastávkou projíždí

✖ spoj jede po jiné trase
zastávka je jen na znamení nebo požádání

Na lince platí tarif integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK), vyhlášený dopravcem. Informace o tarifu a smluvních přepravních podmínkách jsou zveřejněny ve vozídku na lince.

930227 Hanušovice-Malá Morava (DSOK)

Platí od 11. prosince 2011
do 8. prosince 2012

Prepravu zajišťuje : Veolia Transport Morava a.s., Vítkovická 3133/5, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava, (prov. Šumperk, Jesenícká 19, tel. 597 827 330, Informace 844 555 888)

1	3	5	7	9	11	17	km	Zč. Hč. Tč	1 od	2	4	6	8	10
X 5:16	X 5:57	3 7:38	14 10:47	14 10:51	23 10:47		0	7	Hanušovice v. adukt	X 7:38	14 10:47		XΔ 16:46	
5:18	6:08	7:40	10:20	10:51	14:30	0	0	2	Hanušovice ž. el. st.	7:37	139	X 16:45	X 16:45	
5:21	6:11		3	10:54	14:33	0	0	3	Hanušovice škola	7:35	89	X 16:44	X 16:44	
5:26				10:59	14:37	0	0	4	Hanušovice ž. el. st.	7:30	8	X 16:43	X 16:43	
5:31				11:04	14:41	0	0	5	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:55	X 16:40	X 16:40	
5:36						0	0	6	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:49			
5:39						0	0	7	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
5:41						0	0	8	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
5:43						0	0	9	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
5:46						0	0	10	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
5:52						0	0	11	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
5:54						0	0	12	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
5:56						0	0	13	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	14	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	15	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	16	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	17	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	18	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	19	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	20	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	21	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	22	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	23	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	24	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	25	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	26	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	27	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	28	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	29	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	30	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	31	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	32	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	33	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	34	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	35	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	36	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	37	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	38	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	39	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	40	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	41	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	42	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	43	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	44	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	45	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	46	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	47	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	48	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	49	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	50	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	51	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	52	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	53	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	54	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	55	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	56	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	57	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	58	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	59	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	60	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	61	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	62	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	63	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	64	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	65	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	66	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	67	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	68	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	69	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	70	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	71	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	72	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	73	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	74	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	75	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	76	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	77	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	78	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	79	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	80	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	81	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	82	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	83	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	84	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	85	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	86	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	87	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	88	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	89	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	90	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	91	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	92	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	93	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	94	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	95	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	96	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	97	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	98	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	99	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			
						0	0	100	Hanušovice ž. el. st.	7:30	7:44			

(IDSOK)

Přepřevu zajišťuje : Veolia Transport Morava a.s., Vltkovicá 3133/5, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava, (prov. Šumperk, Jeseníká 19, tel.597 827 330, Informace 844 555 888)

	1	3		Zr	Hř	Tč	km	1 od	př		2	4	8
	456			0	0	7	1	Hanušovice vladukt					
	457	610		0	0	7	2	Hanušovice škola				7,32	16,42
	500	614		0	1	7	3	Hanušovice Potraviny				7,30	16,41
	504	617		3	4	7	9	xHanušovice Žeb. rozc.				7,28	16,40
	508	620		5	6	9	5	Mala Morava Vlaske dílny				7,25	16,36
	510	622		7	7	9	6	Mala Morava Voříškov mlyn				7,22	16,32
				8	8	9	7	Mala Morava plá				7,20	16,29
				11	11	9	8	Mala Morava Krná				7,18	16,27
				12	12	9	9	Mala Morava Podles radnice				7,16	
				13	13	9	9	Mala Morava Krná Voda rozc.				7,12	
				15	15	9	10	Mala Morava Krná Voda rozc.				7,08	
				9	9	9	11	Mala Morava plá				7,06	
	512	625		9	9	9	12	Mala Morava pohostinství				7,03	16,25
		628		11	11	9	13	Mala Morava Zlatý Potok bytovky					
		634		13	13	9	14	Mala Morava Vysoký Potok MS					
		635		15	15	9	15	Mala Morava Vysoký Potok, prodejna					
		638		16	16	9	16	Mala Morava u Trundů					
	514	640		15	15	9	17	Mala Morava pošta				7,00	16,22
	515	642		17	17	11	18	Mala Morava u Krže				6,57	16,20
		644		18	18	9	19	Mala Morava u Krže				6,53	16,17
		648		20	20	9	19	Mala Morava Sklené konečná				6,50	16,15

na spoj 2 navazuje v zastávke Hanušovice, Potraviny spoj 4 linky 930209 do Bratrušova a Šumperka.

jedle v pracovních dnech

zastávka je jen na znamení nebo požádání

spoj jede po jiné trase

Na lince platí tarif integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK), vyhlášený dopravcem. Informace o tarifu a smluvních podmínkách jsou zveřejněny ve vozídech na lince.

R. Trávníčková

Olšovská země,
skryta je ve mně – sám
po ní chodívám.
Ptáček mi zpívá
a já se dívám – v dál,
kde obzor červánkem vzplál.

Procházím mé hory
všem vichrům navzdory,
má horská údolí
krása si podvolí.
Mé touhy k nebesům,
k černé tmě závěsů,
ke slunci láska má
stavěná horama.

Jarem i létem
podzimem, zimou bdím
lesem utichlým.
Země maličká
veliká vírou svou
zas bdívá nade mnou.

Procházím mé hory
všem vichrům navzdory,
má horská údolí
krása si podvolí.
Mé touhy k nebesům,
k černé tmě závěsů,
ke slunci láska má
stavěná horama.

V Olšovské zemi
tam dobře je mi...

Malá exkurze do hanušovické školní jídelny

Když se řekne slovo škola, každý si jistě vzpomene na kus svého života, který patřil dětství a školní docházce. Jako dospělý to znovu prožívá se svými dětmi, které často chodí do stejného zařízení povinné školní docházky. Píši o hanušovické základní škole, kam dojíždějí děti z naší obce. Naše obec školu nemá, a tak už od první třídy děti čeká cestování. Zde, stejně jako nás kdysi, přivítají malé školáčky milé paní učitelky a učitelé, kteří je vyzbrojí vědomostmi do dalšího života.

Já bych ale chtěl tento článek dnes napsat o jiné skupině zaměstnanců, bez kterých by také škola nefungovala. Jsou to milé a starostlivé paní kuchařky. I na nich záleží, zda taková velká instituce, jakou škola je, udrží svůj náročný chod. Vždyť přece platí, a to zvláště u dětí, že plné břicho znamená spokojené tělo.

Školní jídelna, to není jen vaření a výdej jídla. Je to také nelehká organizace a zajištění všeho potřebného. Při obědě a stolování se děti učí prvním základům společenského chování.

I školní jídelny se přizpůsobují požadavkům doby, stejně jako ta naše hanušovická. Dnes už nedostanete u paní vedoucí malé papírové stravenky, ale čipy a karty. Jídelníček se zpestřuje novými, žádanými

jídly a každý si může vybrat denně ze dvou pokrmů. Přitom všem je i nadále potřeba dodržovat stanovené normy pro výživu a skladbu potravin. Zaměstnankyně stravování zapojily do sestavování jídelníčku také děti a rodiče. Ti můžou nosit vlastní recepty, a jestliže jsou tyto reálné a ekonomicky přístupné, jsou ochotné je uvařit. Kuchařky mají radost, když děti přinesou recept, typický pro náš region, těší je, že se děti zajímají o své okolí a místo, ve kterém žijí.

Suroviny se přivážejí z velkoskladu. Hlavním sortimentem jsou české potraviny, ale musí se přihlídnout i k jejich ceně. Maso se vozí každý den čerstvé, prodávající musí uvést údaje o původu. Věnuje se mu velká pozornost, musí být kvalitní a mít výtěžnost.

Naše škola je také zapojena v projektu „Ovoce do škol“. Všichni žáci 1. stupně dostávají 1× měsíčně – balíček, ve kterém

jsou 3 až 4 kusy ovoce různého druhu. Obaly od nich se třídí a sbírají na recyklaci.

Jídelna spolupracuje s Městským úřadem v Hanušovicích. Byla vybudována v roce 2006 za 40 milionů Kč, včetně vybavení. Pro zřizovatele, kterým je Město Hanušovice, to byla vysoká finanční částka. Představitelé města museli použít finance republikových a evropských fondů. Bylo to obtížné, protože v takovém případě je potřeba hodně přihlídnout k produktivitě vynaložených financí.

Školní jídelna zaměstnává devět zaměstnanců, včetně vedoucí. Je to taková malá továrna, denně se tu spotřebuje přibližně 40 až 45kg masa, zhruba 60kg mouky a dalších surovin, ze kterých se uvaří 600 porcí. Ty jsou určeny nejen pro školu, ale i pro jiné organizace, pro důchodce, pro soukromé zájemce, a také pro mateřskou školu Vysoký Potok. Vaří se tedy i o prázdninách. Ve ŠJ je možné pořádát společenské oslavy a hostiny (svatby, narozeniny, pohřební hostiny atd.).

Co se týká ceny obědů, na tu pro školáky přispívá kraj a odlišuje ji podle věku. Ostatní si hradí 100 procent. I školní jídelna má svoje dlužníky. Ti by se určitě měli nad sebou zamyslet.

V naší hanušovické jídelně dostávají naše děti kvalitní stravu za dotovanou cenu, což prospívá jejich zdraví a v dnešní době obchodů, přeplněných pochoutkami a cukrovinkami také přispívá k boji proti obezitě.

Závěrem chci za informace velmi poděkovat vedoucí školní jídelny paní Aleně Turoňové, bez níž by tento článek nevznikl.

Petr Mahel

Dávka syrového masa na jednu porci podle platné vyhlášky:

Věk	Syrové maso
3-6 let	50 g
7-10 let	60 g
11-14 let	70 g
nad 15 let	
a dospělí	80 g

Pojď

R. Trávníčková

Podej mi ruku
a pojď se se mnou projít vánočním městem.
Naše malé pozornosti
jsou možná jen prázdným gestem,
vdechujeme jim život
v mrazivém vzduchu večerních ulic.

Půjdem mezi světlý a mezi tmou,
za tepem našich srdcí tichou ozvěnou.
V nich zahlédneme, co se skrývá v nás,
a pak už všechno, všechno půjde snáz.

Jablko jako léčivý symbol Vánoc

O Vánocích hledáme v rozkrojeném jablku hvězdičku na důkaz zdraví po celý následující rok. Až to své jablko rozkrojíte, s chutí ho snězte! Jablko, to je totiž zdraví samo!

Jabloň původně pochází z Asie, kde rostla jako planý strom. Protože ale lidé objevili lahodnou chuť a léčivou sílu jejích plodů, rozšířila se po celém světě. Pěstováním na všech kontinentech v různých klimatických pásmech a šlechtěním postupně vznikl bezpočet jablečných odrůd, jen v Evropě jich rozlišujeme kolem jednoho tisíce. Ať máme rádi tu či onu odrůdu, pravidelnou konzumaci jablek významně přispíváme k udržení svého zdraví, ba co více, jablky se můžeme i léčit.

Jablko jako významný zdroj vitamínů a minerálů

Výhodou jablek je, že na rozdíl od mnohého jiného ovoce nám při dodržení správných skladovacích podmínek vydrží i dlouhé měsíce. Mohou být tedy naší přirozenou a čerstvou zásobárnou vitamínů a minerálů po celý rok. V jablku najdeme mnoho vitamínu C, v dužině, ale hlavně ve slupce. Neméně důležité jsou minerály uložené v těchto plodech, především hořčík, železo, vápník a draslík. Jablko nám nabízí i mnoho karotenu, přírodního antioxidantu, a spoustu pektinu, který je tím pravým čistěčem našeho těla. Kombinace těchto důležitých látek dělá z jablek opravdového anděla strážného našeho zdraví a posiluje naši imunitu.

Jablko chrání náš cévní a oběhový systém

Už po mnoho generací se jablko používá k léčení nemocí cévního systému. Jedním z jeho prokázaných účinků je schopnost snižovat tzv. škodlivý cholesterol v krvi. Tím nás pomáhá chránit před civilizačními chorobami, jako jsou vysoký krevní tlak, křečové žíly, infarkt. V něm obsaženými látkami zároveň posiluje naše cévy a žíly, dokonce pomáhá stabilizovat hladinu cukru v krvi. Abychom těchto blahodárných účinků mohli opravdu využít pro své zdraví, měli bychom denně sníst alespoň 1-2 jablka, což jistě není žádný náročný úkol, uvědomíme-li si, jaké další pozitivní účinky nám poskytuje...

Jablko a jeho léčivý vliv na trávení

Už naši předkové používali jablka k léčení zažívacích problémů. Toto ovoce je pravým elixírem pro naše střevo, která čistí a chrání před mikroorganismy. Pomáhá nám s léčbou střevních katarů i zánětů žaludku i střev. Konzumace jablek je příjemnou prevencí nemocí našeho trávicího systému - jak je známo, je lepší problémů předcházet, než ho následně řešit. I zde platí, že pravidelnost konzumace jablek stojí za silou jejich efektu, v akutních případech pak výborně funguje i tzv. jablečná dieta.

Jablko jako účinná a zdravá dieta - čištění, hubnutí a odvodnění našeho těla

Jablko se asi z jedné třetiny skládá z pektinu. Pektin je látka, která v našem těle bobtná, nabírá do sebe přebytečné tekutiny z našeho těla, a tím pomáhá s odvodněním našeho organismu. To ocení především lidé trpící otoky z nadměrného zadržování tekutin.

Jablko se používá nejen na odvodňovací, ale i na hubnoucí kúry, vláknina a pektin, které vázáním tekutin nabývají v našem těle na objemu, nám dávají pocit sytosti, snižují tedy množství zkonsumované potravy. Účinek si můžeme vyzkoušet jednoduše tak, že půl hodiny před hlavním jídlem sníme jablko a zapijeme ho sklenkou vody, s velkou

pravděpodobností pak sníme menší porci jídla, než obvykle. Tento trik se nám může náramně hodit právě po období Vánoc - v čase „povoleného přejídání“ - který pro většinu z nás znamená nějaké to kilo navíc.

Další úžasnou vlastností pektinu je, že má schopnost naše tělo zbavovat jedů, váže je na sebe a následně je odvádí z těla ven. Jsou to například těžké kovy, jako rtuť a olovo.

Jablečná dieta se technicky provádí tak, že si občas uděláme jablečný den - během celého dne sníme asi 1 kg jablek rozdělených do menších porcí. Pro co nejvýraznější efekt vynecháme veškerou jinou potravu, jen pijeme, nejlépe vodu, ovocné šťávy nebo bylinný čaj. Takový jablečný den nám vyčistí zažívací trakt a vůbec ulehčí celému tělu, zbaví nás jedů a oblaží i naše ledviny.

Jak nakupovat a správně konzumovat jablka?

To nejzdravější ovoce je samozřejmě z vlastní zahrady, což platí bezesporu i pro jablka. Ne každý má však takovou možnost, pak nám nezbyvá nic jiného, než jablka

kupovat v obchodě. Bohužel většina ovoce, které běžně nacházíme na pultech supermarketů, je doslova obalená chemikáliemi, různými postřiky proti škůdcům a plísním. Tyto látky jsou nebezpečné pro naše zdraví, stojí za mnohými alergiemi, ale i většími zdravotními komplikacemi. Pokud tedy nekupujeme ovoce se značkou Bio bez chemického ošetření, měli bychom dbát na způsob jakým ovoce konzumujeme. Chemicky ošetřené jablko je potřeba omýt hodně teplou až horkou vodou a následně studenou. Pro malé děti je lepší koupená jablka raději oloupat, přicházíme tak sice o velké množství léčivých látek, ale uchráníme se nebezpečným chemikáliím.

Známe-li však někoho, kdo prodává vlastní jablka ze své zahrady a bez chemických postřiků, rozhodně bychom jim měli dát přednost před zbožím z regálů našich prodejen. Sice možná nebudou tak velká, lesklá či vybarvená, zato nám však zaručují dávku čistého přírodního zdraví v každém kousnutí.

S přáním krásných Vánoc a s vůní jablek a skořice

Michaela Vorlová

Aby děti poznaly výjimečnost kraje, kde bydlí

Naši čtenáři vás znají díky vašim pohádkám, které na našich stránkách zveřejňujete. Nedávno vyšly knižně pod názvem „Pohádky od Králického Sněžníku“. Jaký je váš vztah k tomuto kraji a zvláště pak k Malé Moravě?

Narodila jsem se v Šumperku v poválečné době a moji rodiče se přistěhovali z Jižní Moravy. Otec byl vášnivý turista, a tak jsem s ním každou neděli chodili pěšky po známých i neznámých lesních chodničkách Jeseníků, ale i Králického Sněžníku. Jako malá jsem tedy měla možnost sledovat proměny zdejšího kraje, a to ne vždy v laskavé podobě. V sedmé třídě jsem absolvovala lyžařský výcvik, a to na zrušené škole ve Vysoké. Dodnes si pamatuji, jak mě udivovalo, že byt učitele byl součástí školy. Žáci se vlastně učili u pana učitele doma. Tady asi začíná můj zájem o tento kraj.

Ve vašich pohádkách píšete o Olšovské zemi. Co vy sama si o tomto nápadu myslíte?

Olšovská zem je vlastně pohádkovým pojmenováním okolí kolem Malé Moravy. Tento námět není mým vlastním, ale pana Petra Mahela. Pohádky jsem začala vlastně psát na jeho přání. Měl v úmyslu uskutečnit vydávání občasníku Devítka. Příspěvky v něm měly být obohaceny i pohádkami pro malé čtenáře.

Kde čerpáte náměty ke svým pohádkám?

Chtěla jsem, aby pohádky byly lokalizovány do oblasti Malé Moravy a okolí, ale aby se zde objevily i rostliny a živočichové, kteří se zde nacházejí. A aby se tak děti seznámily s výjimečností kraje, kde bydlí.

Znamená to, že nevycházíte z žádných známých pověstí, které vznikaly především v době, kdy zdejší vesnice byly osídleny německým obyvatelstvem?

Náměty pohádek jsou opravdu jen moje

vlastní. Pokud si chcete přečíst pohádky a příběhy Němců, kteří byli odsunuti po válce, najdete je například v knize Gustava Mikusche - Die Sagen in den mährischen Sudetengegenden. Vyšla v němčině i v češtině.

Jaké zaznamenáváte ohlasy na své pohádky?

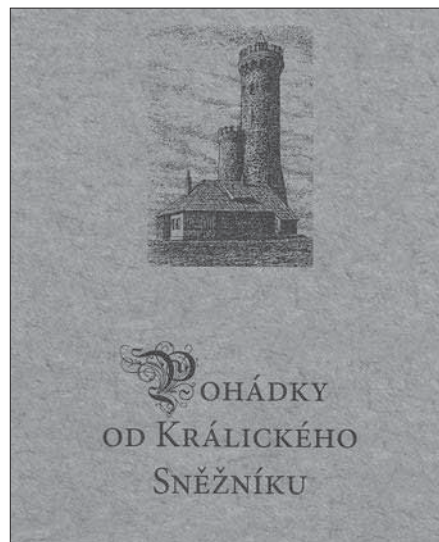
Knižka má nedostatky, kterým se příště určitě vyhnu. Přesto mě těší, že jsem z několika stran slyšela pochvalu, a to jak od dětí, tak i od jejich rodičů.

Vaše knižka vychází právě před Vánocemi. Co byste čtenářům Devítky chtěla popřát?

Všem čtenářům Devítky přeji šťastné a veselé Vánoce a v příštím roce především zdraví a splnění všech přání.

Děkuji vám za rozhovor.

*Za redakci Devítky se vyptával
Arnošt Juránek*

Historie a současnost chovu koz

Chov koz je již po staletí součástí chovů hospodářských zvířat. Na našem území byly nejvyšší početní stavy koz v letech 1900-1945. Např. v roce 1920 bylo chováno 1 291 000 koz a v roce 1945 bylo chováno 1 591 000 ks.

Ze sčítání koz lze vydedukovat, že koza byla zejména zvířetem chudých lidí, proto její stavy měly maxima v období mezi válkami. Toto zvíře poskytuje řadu produktů: mléko, maso, produkce kůže a srsti (mohér a kašmír). Kozí mléko je často označováno za mléko starců a dětí. Jeho význam je zejména u lidí, kteří jsou intolerantní na laktózu mléka kravského (nesnášenlivost, alergická reakce).

Největšími chovateli koz na světě jsou asijské státy. Jsou to zejména: Čína - 140 mil. ks, Indie - 125 mil. ks, Pákistán 49 mil. ks aj. Dalším kontinentem s velmi početnou populací je Afrika. Stavy jsou ve vybraných zemích následující: Súdán - 38 mil. ks, Etiopie - 17 mil. ks, Somálsko - 13 mil. ks aj. V latinské Americe jsou stavy koz na úrovni cca. 38 mil. ks. Největšími chovateli jsou Brazílie (75 %), Mexiko, Bolívie a Argentina. V severní Americe jsou stavy koz pouze kolem 2 mil. ks. Evropa má cca. 19 mil. ks těchto zvířat. Největšími chovateli jsou Řecko, Itálie, Španělsko, Albánie a Francie.

Co přináší chov koz v podhorských a horských oblastech:

- využití trvalých travních porostů,
- zachování zemědělské rozmanitosti,
- zaměstnanost lidí na vesnicích,

- péče o krajinu,
- podpora turistiky - rozvoj agroturistiky,
- produkce kvalitních produktů - mléko a mlékařenské produkty (sýry, máslo, mléko, kefíry, jogurty, sýrovátka, tvaroh aj.), domácí porážky a uzenářské produkty (bourané trupy, výroba lahůdek - salámy, klobásky aj.),
- mléko je vhodné pro alergické děti,
- využití mléka v kosmetickém průmyslu,
- produkce teplého hnoje do skleníků a parníků,
- kozina - kůže koz pro rukavičkářské účely a dětskou obuv.

Dojná plemena koz

Bílá krátkosrstá - jedná se o mléčné plemeno středního až většího rámce, které je v ČR nejrozšířenější. Dominantní vlastností je bezrohost. V chovech se však můžeme velmi často setkat s chovem koz rohatých i bezrohých. Srst je bílá lesklá, krátká a bez pigmentace. Plemeno je vhodné pro individuální chov či stádový chov se strojním dojením. Kozy jsou rané, plodné a odolné. Živá hmotnost kozlů je 70-90 kg, koz 55-70 kg. Výška v kohoutku 75-85 cm, u koz 70-80 cm. Dojivo st. koz dosahuje až 1 000 kg (v průměru 750 kg) mléka s tučností 3,7 % a obsahem bílkovin 2,7 %. Plodnost dosahuje 180-200 %. Plemeno patří mezi genové rezervy ČR.

Hnědá krátkosrstá - vznikla šlechtěním a převodným křížením kozy harcké. Je středního tělesného rámce a pevné konstituce, oproti koze bílé je však menšího tělesného rámce a je plemen vhodnějším do oblastí s horšími klimatickými podmínkami. Základní zbarvení je hnědé se hrbitým úhořím pruhem. Mulec (nos), břicho a paznehty a vnitřní strany uší jsou černé. Plemeno je odolné a vhodné pro individuální a skupinový chov. Hodí se i pro strojní dojení. Živá hmotnost kozlů je 65-80 kg, koz 45-50 kg. Výška v kohoutku je u kozlů 70-80 cm, u koz 65-75 cm. Dojivost je kolem 800 kg s tučností 3,6 % a obsahem bílkovin 2,7 %. Kozy v kontrole užitkovosti dosahují až 1 050 kg mléka za laktaci. Plodnost je v rozmezí 180-210 %. Plemeno patří mezi genové rezervy ČR.

Sánská - rozšířena po celém světě, původem z kantonu Bern (Švýcarsko), vhodná pro pastevní i stájový chov. Je bíle zbarvena, krátkosrstá a geneticky bezrohá. Kozel váží 70-95 kg, koza 48 kg a více. Produkce mléka dosahuje až 20-ti násobku hmotnosti kozy. Je velice náročná na chov a vysokou kvalitou krmiva.

Toggenburská - je rozšířena na území Anglie, USA a Kanady. Je světle hnědé až šedě zbarvená. Nohy a hřbet jsou bílé. Na zádech a bocích bývají delší chlupy. Kozel dosahuje hmotnosti až 65 kg, koza 45 kg. Denní produkce mléka je 3,3 kg/den. Za 228 denní laktaci dosahuje nádoj 750 kg mléka.

Anglonubijská - vznikla křížením indická koza x súdánská koza x anglická koza. Je rozšířena na územích Anglie, USA a Kanady. Zbarvení je od světle hnědé až po černou a bílou. Charakteristickým znakem je typická klabonosost. Je středního až většího tělesného rámce. Kozel dosahuje hmotnosti 100 kg, koza 70 kg. Denní užitkovost dosahuje 5-6 kg mléka za den s tučností 4,9 % tuku a 3,8 % bílkovin.

Připravil Petr Mahel

Lidové pranostiky

Leden studený, duben zelený.

Co leden sněhem popráší, to únor s víchrem odnáší.

Je-li teplo v lednu, sahá bída ke dnu.

Jestli únor honí mraky, staví březen sněhuláky.

Teplý únor - studené jaro, teplé léto.

Mnoho mlh v únoru přivodí mokré léto.

V březnu vítr, v dubnu déšť - pak jistě úrodný rok jest.

Mnoho dešťů březnových - hubené léto.

Březen bez vody - duben bez trávy.

Také letos se přišel podívat Mikuláš i do školky ve Vysokém Potoku. Foto Kamila Tóthová

Na letošní vánoční besídku si děti v naší školce připravily pro rodiče malé vystoupení.

Foto Kamila Tóthová

Jak se dělá biosýr z kozího mléka

Pro kvalitní sýr je třeba především kvalitní surovina – tedy mléko. Je nutno dbát na zdravotní nezávadnost i technologickou kvalitu mléka. Některé studie ukazují, že biomléko má lepší složení mastných kyselin, obsahuje víc prospěšných nenasycených mastných kyselin a antioxidantů.

Dojení

Probíhá obvykle dvakrát denně současně s krmením. Dojit lze ručně nebo strojově do konví či potrubí. Za dodržení stanovených podmínek lze dojit v dojárně, na pastvě či ve stáji. Před zahájením dojení je třeba očistit vemeno i struky. A především dodržovat zásady hygieny prostor, vybavení i personálu k minimalizaci rizika kontaminace mléka. Pokud se mléko nezpracovává, je samozřejmostí jej vychladit.

Sýření a zpracování sýřeniny

Do mléka, které prošlo šetrnou pasterací a které bylo upraveno na vhodnou teplotu, se přidá mikrobiální kultura (bakterie mléčného kvašení), případně i další speciální kultury podle druhu sýra, a s časovým odstupem syřidlo. Syřidlo je látka živočišného, mikrobiálního nebo rostlinného původu, která v mléce vysráží bílkovinu. Je-li mléko v klidu, vznikne pak sraženina neboli „sýřenina“.

Sýřenina se „rozkrájí“ sýrařským nožem a harfou na stejně velké kousky - sýrová zrna. Během krájení nebo roztlačování dochází k uvolňování syrovátky. Sýr tužší konzistence získáme drobnějším zrnem, šetrným zvýšením teploty a promícháváním, tzv. dosoušením.

Formování

Sýrové zrno se vkládá do forem z plastu nebo nerezů a následným prokysáváním dochází k dalšímu uvolňování syrovátky. Sýr získává požadovaný tvar a konzistenci. Měkké sýry se nechají samovolně odkapat (lisují vlastní vahou), jen se formy musí několikrát otočit, aby se uvolnila všechna syrovátka a sjednotila se struktura sýru. Polotvrdé a tvrdé sýry se lisují.

Solení

Vytvarované sýry se solí krystalickou solí nebo v solné lázni. Sůl ovlivňuje nejen

výslednou chuť, ale i proces zrání a zpevňuje povrch.

Další zpracování

Výroba čerstvých sýrů je ukončena solením a balením. Ostatní sýry (měkké, polotvrdé a tvrdé) procházejí ještě dalšími výrobními postupy, především zráním. Sýry zrají ve speciálních místnostech nebo sklepích, kde získávají typický vzhled, konzistenci, chuť i vůni. Povrch sýra je často chráněn zrcí folií, voskem nebo speciálním nátěrem, sýry zrající volně se musí pravidelně ošetřovat. Doba zrání se liší podle druhu sýra.

Dezert od kozičky Janičky

Ingredience: 300 g kozího sýru, 150 g polohrubé mouky, 150 g strouhanky, 3 stroužky česneku, 1 vejce, půl lžice mleté papriky, pepř podle chuti.

Příprava: Kozí sýr nakrájíme na 1 cm silné plátky, které potřeme rozetřeným česnekem, posypeme pepřem a mletou paprikou. Obalíme v mouce, rozšlehaném vejci a strouhance. Smažíme v rozehřátém oleji na mírném plameni 2 minuty, až je kůrčička zlatá a křupavá.

Sněžnické minicukroví

Ingredience: 400 ml vody, 100 g rostlinného tuku, půl lžičky soli, 220 g hrubé mouky, 3 vejce na krém, tuk vyšlehaný s medem.

Postup: Osolenou vodu s tukem dáme vařit. Do vařící vody vsypeme za stálého míchání mouku a mícháme, až je těsto polotuhé. Odstavíme a necháme vychladnout. Teprve do zcela vychladlého těsta postupně zašleháme vejce a šleháme 5 minut. Na plech trubičkou nastříkáme minitvary, vložíme je do rozpálené trouby a pečeme 10 minut zprudka, poté teplotu zmírníme a ještě 10 až 15 minut dopékáme. Troubu neotevíráme! Upečené vychladlé tvary prokrajíme a plníme medovým krémem.

Vánoční a Novoroční pranostiky

Na Adama a Evu čekejte oblevu.

Na Štědrý den večer hvězdičky - ponosou vajíčka slepičky.

Do Vánoc není hladu ani zimy.

Když na Boží hod prší, sucho úrodu poruší. (25. 12.)

Na Štěpána není pána. (26. 12.)

Je-li na Silvestra větrno - bývá dosti v létě parno.

Na Nový rok déšť - o Velikonocích sních.

Na Nový rok o slepičí krok.

Jak Síta zůstala na Vlaštovčích kamenech

Bylo to dávno. Ve Skleném, nahoře pod lesem, bydlela mladá dívka Síta a její bratr Lubomír. Sešel se rok s rokem a Lubomír odešel do světa, najít si svoje štěstí. Sourozenci se rozloučili, zanesli kytičku mateřídoušky rodičům na hrob, ještě jednou se políbili a objali. Potom Lubomír vykročil na dalekou cestu.

Síta zůstala sama. Starala se o zahrádku a kamenité poličko a v zimě si přivydělávala na skromné živobytí paličkováním krajek. Ty prodávala na trhu až v Hanušovicích. Protože paličkovat uměla, byl o její krajky velký zájem. Selky si s nimi rády zdobily spodničky a noční košile. Mládenci je kupovali děvčatům na čepcečky a mladá děvčata si jimi zdobila kapesničky.

Síta byla spokojená. Do její chaloupky se však nastěhovaly tři jezinky. Byly to bytůstky nepřející a závistivé. Tajně chodily Sítě do spíže na povídla a marmeládu. Škodily ve světnici i v sínce. Občas našla dívka zlomené koště, rozbitý hrnec na sádlo či zelí. Divila se, proč má najednou takovou škodu. Nikdy ve své chaloupce nikoho neviděla, a tak drobnou nehodu přičítala kočce nebo psovi.

Jezinky byly stále více závistivější a

nepřející a usmyslily si, že Sítu z chaloupky vyženou. Trhaly jí nitě při paličkování, udělaly jí díru na sukni i na kabátku. Na sváteční botě ulomily podpatek. Škodily jí i jiným způsobem. Nastrčili hrábě do cesty, přibouchly dveře před nosem a provrtaly díru do střechy.

„Co se to jenom děje?“ smutně hořekovala Síta. A tu jezinky tichoučkými hlásky šeptaly do ucha: „Musíš odejít, odejít!“

Když dívka viděla, jak se domeček a všechno v něm hroutí a rozpadá, myslela si, že je to její vina. Stále častěji chodila do lesa na kamenité stráně a usedavě plakala.

Jednou, když zase chodila po loukách, poslouchala ptáky a pozorovala broučky na palouku, pomyslela si, že by také chtěla patřit k nim. Zalíbilo se jí to tiché a slunné místo, i když bylo plné kamení. Jen bratra jí bylo líto, kdyby se vrátil domů, nikdo by na něj nečekal.

Síta si lehla na zem a ještě chvíli chtěla poslouchat bzující včely a ptáky ve větvích. Tu se začala pomalu propadat do země. Z jejích bílých paží vyrůstala stébka s něžnými kvítky a zářila červeně do okolí. Všude, kam oko dohlédlo, kvetla malá něžná trávi-

na a zdobila kamenité stráně na Vlaštovčích kamenech. Lidé ji začali říkat sítina trojk-lanná, protože jako hebká sítí zdobí kamenité svahy. A tak zde stále čeká na bratra Lubomíra, až se vrátí domů.

Milena Brňáková

Klidné prožití
vánočních svátků
a hodně štěstí
a pevného zdraví
v roce 2012

Vám přeje
Obecní úřad Malá Morava
a redakce Devítky

Hrajeme „Květ sakury“

Opět po roce připravuje Divadelní soubor Lipka další premiéru. Po premiéře 14. ledna v Červené Vodě se poprvé představí se svou první vlastní hrou s názvem „Květ sakury“ také na Malé Moravě.

Je to veselohra o muži, který si myslel, že našel bezpečný způsob, jak uniknout z šedi dvacetiletého manželství. Její děj se odehrává v naší ryzi současnosti, proto se zde

setkáte s mobilními telefony, internetem i problematikou sociálních sítí. Neobyčejný příběh ženatého čtyřicátníka, kterému život připraví nečekané překvapení, chce svého diváka nejen pobavit, ale také přimět k zamyšlení a sdělit mu mnoho zajímavého z jemu méně známého světa. Více však neprozradíme.

A proto, nebudete-li mít právě jiný program, srdečně vás zveme v sobotu 21. ledna 2012 od 20.00 hod. na naše představení v sále Kulturního domu Malá Morava.

Příjemnou zábavu vám přeje

Divadelní soubor Lipka

Tóny v nás

R. Trávníčková

Vánoční píseň
a v mém srdci tiseň.

Jestli se usmíříme.
Jestli si rozumíme.
Jestli si odpustíme.
Jestli se pochopíme.

Jestli nám lidem
ještě světlo v dále září.

Jestli proplujeme tichem
a dáme život lásce,
nebo ve vzduchoprázdnu lichém
zmaříme všechny naše šance.
Zda nezůstane každý trpící
se svým trápením nakonec sám...

Beránku boží,
zpívej nám.

Boj o značku Český kůrovec

V letních měsících tohoto roku jsme si ve zprávách poslechl informace o tom, že v Národním parku Šumava probíhá demonstrace proti kácení stromů, napadených kůrovcem. Ale pozornosti médií už dva měsíce uniká, že zuří válka mezi Národním parkem a místními farmáři z Králického Sněžníku o značku Český kůrovec. Spor bude řešit Brusel.

Jde tu o velké peníze. EU chce, aby Evropané začali jíst hmyz do roku 2020. Do tohoto projektu chce investovat 74 miliónů korun. Odborníci EU tak chtějí vyřešit nedostatek potravin a zlepšit životní prostředí. V České republice vznikly dva projekty na zdroj obnovitelných potravin a jejich tvůrci se teď nemohou dohodnout na tom, kdo bude vlastnit značku Český kůrovec. Národní park tvrdí, že má velkou rozlohu a že by tu tedy bylo možno vychovat více brouků, než na Sněžní-

ku. Zástupci Králického Sněžníku argumentují, že celá věc je jejich nápad a mají technologii, jak ho uskutečnit. Na dotaz, který jsme vznesli na ministerstvo zemědělství, nám bylo odpovězeno, že spor monitorují a nechtějí se k němu zatím vyjadřovat.

A jak se kůrovec chová? Kůrovec nepotřebuje stáj ani krmení. Na zimu se dospělí jedinci zahrabou do zeminy a v ní přezimují do jara. Na jaře lesníci pokácejí stromy, které jsou podle lesnického plánu. Brouci na kmeny nalezou a pod kůrou začínají klást vajíčka. Z těch se za pár dnů vylihnou larvy, které se živí mizou. Když tyto dospějí do stadia malého brouka, tak se speciálním vysavačem vysají. Dřevo není znehodnoceno, ale zůstává kvalitní a navíc nepotřebuje další sušení, protože larvy mu vysály mizu.

Silvestrovský přídavek